

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/19/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824201355
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8824201355.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Romana Lajoša, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., právne zast. JUDr. Františkom Komkom, advokátom so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, IČO: 37 941 054, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast. JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - mestská časť Dúbravka, IČO: 42 185 190, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5Csp/51/2024 – 72 zo dňa 04.04.2025, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) rozhodol tak, že: „I. Súd určuje, z’že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, v znení: Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ia. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. II. Súd určuje, z’že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k Zmluve, v bode 04., v znení: V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandátára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 10 EUR (301,26 SKK) za každý jeden prípad omeškania. V prípade, že dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti štyroch po sebe idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 20 EUR (602,52 SKK), do rúk mandátára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 2 EUR (60,25 SKK) ako paušálnu náhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. IIa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. III. Súd určuje, z’že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, v bode 05., v znení: Dlžník s veriteľom uzatvára súčasne

Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov ako formu zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď nastáva splatnosť celého dlhu. Vo vzťahu k zamestnávateľovi dlžníka preukáže veriteľ skutočnosť, že nastala splatnosť dlhu prehlásením, v ktorom zároveň vyzve zamestnávateľa na vykonanie dohodnutých zrážok. Dlžník dáva výslovný súhlas k tomu, aby veriteľ doplnil do čl. 1 písm. b) Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov aktuálny zostatok dlhu k dátumu, keď bude uvedená dohoda predložená zamestnávateľovi dlžníka. Dlžník dáva veriteľovi aj súhlas k tomu, aby v jeho mene dopísal do Dohody o zrážkach zo mzdy údaje o jeho aktuálnom zamestnávateľovi v prípade zmeny zamestnávateľa počas trvania zmluvného vzťahu. Tak isto dlžník súhlasí s tým, aby zamestnávateľ vykonával zo mzdy dlžníka dohodnuté mesačné zrážky až do výšky aktuálnej pohľadávky a poukazoval ich na účet veriteľa, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. IIIa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 06., v znení: Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške určenej v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v platnom znení. Dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 EUR (9 399,31 SKK), ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonaním úkonov smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Dlžník sa rovnako zaväzuje uhradiť veriteľovi náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy mediácie, trovy rozhodcovského konania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie, trovy právneho zastúpenia veriteľa v týchto konaniach a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady, pri uplatnení svojho práva. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. IVa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. V. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, v bode 13., v znení: Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Va. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. VI. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, v bode 17., v znení: Dohoda o vyplnení zmenky: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky (ďalej aj ako vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako remitent) vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. VIa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. VII. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 18., v znení: Rozhodcovská doložka, uzatvorená podľa zákona č. 244/2002 Z.z.: Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenie práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel : Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len „rozhodcovský súd“), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútroštátnych predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu., je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. VIIa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti

uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. VIII. Súd určuje, z'že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, v bode 20., v znení: Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať obchodným zákonníkom., je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. VIIa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. IX. Súd určuje, z'že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8810080 zo dňa 04.03.2009, uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru, v bode 22., v znení: Účastníci sa dohodli, že dlžník dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o úver alebo v hlavičke tejto zmluvy (upozornenia na termíny splátok, splatnosť celého dlhu a iné skutočnosti), je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. IXa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. O výške náhrady trov konania podľa výrokov Ia. až IXa. tohto rozsudku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“

2. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 37 ods. 1, § 39, § 41, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3, § 497, § 551 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 2 písm. a), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, § 4 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“), § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 137 písm. c) a d), § 298 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 1 ods. 2, čl. 3 ods. 3 smernice Rady 93/13/EHS, § 262 ods. 1 a 2, § 369 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“).

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že všetky namietané zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané, boli zakomponované do zmluvy na vopred pripravenom tlačive, pričom ich obsah žalobca nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť.

4. Z dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalej vyplýva, že dňa 4.3.2009 uzatvorili žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ Zmluvu o úvere č. 8810080, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 600,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 12 mesačných splátkach po 98,- eur, počnúc dňom 11.4.2009. Dlžník sa zaviazal zaplatiť uvedenú sumu zvýšenú o poplatok 576,- eur, pričom celková čiastka úveru bola 1.176,- eur. Podľa predloženého výpisu z klientskej zóny k zmluve č. 8810080 vyplýva, že žalobca čerpal úver v sume 600,- eur a uhradil spolu 1.240,15 eur. Na zadnej časti zmluvného formulára sa nachádzajú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré sú písané drobným, takmer nečitateľným písmom. Zadná časť formulára nie je podpísaná zmluvnými stranami.

5. Súd poukázal na to, že pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

6. Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia

existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

7. Pokiaľ by boli pochybnosti vo vzťahu k štatútu žalobcu ako spotrebiteľa v rámci posudzovaného záväzkového vzťahu, a to s ohľadom na skutočnosť, že vo formulárovej zmluve je zaškrtnuté políčko, kde žalobca ako dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon zamestnania, súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno ohľadne tejto skutočnosti leží na žalovanom ako dodávateľovi v spotrebiteľskom právnom vzťahu. V každom konaní, ktorého predmetom budú práva a povinnosti spotrebiteľa, ak bude súčasne spochybňovaný jeho štatút, bude povinnosťou dodávateľa preukázať, že spotrebiteľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Dôkazná povinnosť dodávateľa plynie z povinnosti odbornej starostlivosti a je potvrdená aj skutočnosťou, že celý proces kontraktácie ovláda dodávateľ. Ak teda dodávateľ v každom jednom spornom prípade za použitia prostriedkov známych pre dôkazné konanie neunesie dôkazné bremeno preukázania štatútu nespotebriteľa, bude sa mať za to, že osoba je vždy spotrebiteľom, ktorému patrí spotrebiteľská právna ochrana (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 232/2023 z 15.08.2023 týkajúci sa inej spotrebiteľskej veci práve žalovaného ako dodávateľa, pozri tiež porov. Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 450. Komentár. 2. vydanie. - Praha : C. H. Beck, 2019. s. 529.).

8. Nepochybne tak zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

9. Súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.03.2019 sp.zn. 6Cdo/27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle §137 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Spotrebiteľ má teda právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdný dvor EÚ v rozhodnutí sp.zn. C-473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS. Žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zákona č.250/2007 Z.z.. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora a ochranou spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.01.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes.

10. V súvislosti s prípadnými námietkami ohľadne uplynutia doby od uzavretia zmluvy v roku 2009 do podania žaloby, prípadne ohľadne momentu od jeho splatenia, súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 6Cdo 127/2017, v zmysle ktorého cit.: „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj

zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitimitáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitimitáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“).

11. Žalovaný vzniesol námietku prekážky veci rozsúdenej v súvislosti s rozhodnutím plniť vo vzťahu k určovacej žalobe. Súd prvej inštancie konštatoval, že nebolo v konaní tvrdené ani preukázané, že by sa viedlo na súde konanie o plnenie z posudzovanej zmluvy. Uvedené je však aj tak bez významu pre samotnú určovaciu žalobu. Súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.5Cdo 120/2009 z 13. októbra 2009, v ktorom dovolací súd vyslovil, že prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) nastáva vtedy ak sa má v novom konaní prejednávať tá istá (totožná) vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa nové konanie týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej, teda skutok bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, respektíve inak. Súd ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3Cdo 42/2008, z 29. apríla 2008, podľa ktorého prekážka právoplatne rozhodnutej veci nie je daná v prípade, ak v novom konaní ide o ten istý právny vzťah medzi tými istými účastníkmi, avšak novo uplatnený nárok sa opiera o iné skutočnosti, ktoré tu neboli v čase pôvodného rozhodnutia. Nárok uplatnený žalobcom v tomto konaní by tak popri žalobe na plnenie nevyplyval z rovnakých skutkových tvrdení. V tomto konaní je skutkovým tvrdením žalobcu, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré neboli individuálne dojednané, pričom ide o určovaciu žalobu. Rovnako uvedené platí aj vtedy, ak žalobca uplatní svoj nárok žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, keďže sa pri neprijateľných zmluvných podmienkach nejedná o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019).

12. Určovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok je v individuálnych spotrebiteľských sporoch hlavným prostriedkom a cieľom ochrany spotrebiteľov v EÚ. Obdobný záver vyslovil Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 15Co/13/2018, v ktorom v bode 25. odôvodnenia uviedol, cit.: „Odvolaciu námietku, týkajúcu sa prekážky konania res iudicata považuje odvolací súd za nedôvodnú, pretože predmetom tohto konania je určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti revolvingového úveru, ktoré neboli judikované v konaní sp.zn. 14C/172/2016, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 538,68 eur s príslušenstvom. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, t.j. vyplýva z rovnakého skutku (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 13.10.2009, sp.zn. 5Cdo/120/2009).“ Súd dal do pozornosti aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22Co/128/2018 z 26.03.2019, z ktorého vyplýva, cit.: „Kým v konaní sp. zn. 18Ro/421/2014 sa žalovaný domáhal vydania platobného rozkazu o uloženie povinnosti zaplatenia sumy 2.070,94 eura s príslušenstvom, v prejednávanom spore sa žalobkyňa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Podmienka totožnosti predmetu konania teda nebola splnená.“

13. Pokiaľ by mal žalovaný na mysli rozhodnutie vydané na podklade rozhodcovskej doložky rozhodcovským súdom, predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky; absolútna neplatnosť tohto právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. V uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 27/2011 z 29. januára 2015 (publikované pod R 77/2015) bol prijatý záver, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianskoprávne konanie o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy.

14. Vo vzťahu k posúdeniu individuálnosti zmluvných dojednaní je kľúčom k pochopeniu individuálneho zmluvného dojednaní práve možnosť spotrebiteľa svojou vlastnou aktivitou a konaním ovplyvniť obsah a podstatu zmluvnej podmienky. Takáto možnosť je podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sústredená výhradne v úprave procesu rokovania o zmluve, ktoré predstavuje jediné štádium, kedy môže spotrebiteľ ovplyvniť obsah zmluvy a jej podmienok. Preto je ho potrebné vykladať v intenciách vzniku spotrebiteľskej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu, pri dojednávaní ktorého adresát ponuky alebo návrhu tento akceptuje, pričom predtým sa s ním mal možnosť oboznámiť a návrh modifikovať. Ak nebudú dané podmienky a možnosť spotrebiteľa zmeniť návrh zmluvnej podmienky, t. j. zmeniť jej obsah, a tým v parciálnej časti predložiť dodávateľovi nový návrh, nebude možné za žiadnych okolností hovoriť o priestore na vznik individuálnych dojednaní. Iba dôsledné garantovanie a vykonávanie práv spotrebiteľa v predzmluvnej fáze a pri dojednávaní zmluvy s dosahom na reálne zmeny ich podmienok, bude vytvárať relevantný priestor vzniku individuálneho zmluvného dojednaní. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 574).

15. V tomto smere žalovaný nepredložil žiadne dôkazy, preto súd vychádzal z domnienky, že zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy, čo nepochybne vyplýva zo samotného zmluvného formulára. Ide o vopred preformulované tlačivo, do ktorého boli dopĺňané údaje týkajúce sa konkrétneho spotrebiteľa, jeho osobné údaje a základné údaje o výške úveru, počte splátok, úrokovej sadzbe a ďalšie. Zadná strana formulára obsahuje súvislý text písaný drobným písmom, navyše bez podpisu zmluvných strán. Časti formulára týkajúce sa v tomto konaní skúmaných podmienok, boli vopred naformulované.

16. Občiansky zákonník obsahoval v znení účinnom v čase uzavretia skúmanej zmluvy demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Súdu tak nič nebráni, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9CoCsp/19/2021).

17. V rozhodnutí Vrchného krajského súdu v Brandenburgu (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006, č. k. 7 U 17/06, sa aplikoval výklad, podľa ktorého by zmluvná podmienka, ktorá je predmetom posúdenia, mala byť podrobená možnému najneprijateľnejšiemu výkladu, ktorý sa s ňou spája a aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy.

18. Súd sa zaoberal veľkosťou písma zmluvného formulára vrátane jeho zadnej strany - všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Konštatoval, že z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/61/2017 z 31.8.2017 vyplýva, cit.: „Pritom „Zmluvné dojednanie“ vytlačené na druhej strane (rube) vyššie uvedenej žiadosti, ktoré sú absolútne nečitateľné, sú písané veľmi drobným písmom, veľkosť písma nedosahuje ani 1 milimeter, preto takéto zmluvné dojednanie nemožno považovať za platné a za vzájomne účastníkmi riadne dohodnuté, pretože dlžníkovi (spotrebiteľovi) ich obsah nemohol byť ani známy z uvedených dôvodov. Spôsob resp. formu v akej boli spotrebiteľovi veriteľom tieto zmluvné dojednanie ponúknuté (prezentované) treba považovať za nekalú obchodnú praktiku a na takéto zmluvné dojednanie súd nemôže vôbec prihliadať.“ V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, obzvlášť ak ide o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednanie musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výrazne menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

19. Pokiaľ ide o prvú zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku I. rozsudku, súd prvej inštancie konštatoval, že táto zmluvná podmienka bola už opakovane posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí (napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/6/2023 z 22.11.2023, sp. zn. 10CoCsp/31/2023 z 30.11.2023, sp. zn. 12CoCsp/5/2023 z 13.04.2023, sp. zn. 18CoCsp/35/2022 z 23.02.2023). Týmto dojednaním sa žalovaný bez akýchkoľvek pochybností snažil preniesť dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy na spotrebiteľa. Navyše v tomto ustanovení úverovej zmluvy žalobca prijal bližšie nešpecifikované návrhy v

nich predložené a zároveň potvrdil ich prevzatie. Takéto skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potencionálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, nakoľko spotrebiteľ už len v dôsledku takejto zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom.

20. Pokiaľ ide o druhú zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku II. rozsudku, súd uviedol, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať písomnú formu, čo vyplýva z § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade však dohoda o zmluvnej pokute bola zakomponovaná len do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré žalobca nepodpísal. Navyše ich text bol rozsiahly a neprehľadný, dohoda o zmluvnej pokute nebola žiadnym spôsobom zvýraznená a ako už súd uviedol, nepochybné nebola individuálne dojednaná, keďže bola súčasťou formulára spracovanom žalovaným bez možnosti žalobcu ovplyvniť jeho obsah. Zmluvná pokuta bola stanovená paušálne bez ohľadu na výšku dlhu, a teda umožňuje aj pri nepatrnom omeškaní spotrebiteľa uplatniť voči nemu zmluvnú pokutu v neprímeranej výške. Za neurčitú súd považoval zmluvnú podmienku ohľadom platby 2,- eur za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy, keďže sa nekonkretizuje porušenie zmluvných podmienok, čo by mohlo viesť k zneužitiu tohto ustanovenia opakovaným zasielaním upomienok aj pri nezávažnom alebo tom istom porušení zmluvnej podmienky. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/7/2023 z 27.04.2023, sp. zn. 3CoCsp/17/2024 z 09.07.2024.

21. K neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej vo výroku III. rozsudku súd uviedol, že ide o zabezpečovací inštitút podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Nič však nebráni súdu, aby dohodu o zrážkach zo mzdy ako zmluvnú podmienku podrobil prieskumu podľa čl. 1 ods. 2 Smernice Rady č. 93/1/EHS.37. Dohoda o zrážkach zo mzdy bez súdnej kontroly, kedy spotrebiteľ nemá možnosť tieto zrážky zrušiť, je neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou výraznú nerovnováhu v postavení zmluvných strán. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnej súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly, na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi siahnuť po majetku spotrebiteľa aj za predpokladu, že si nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok, čím je spôsobená hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoCsp/47/2022 zo 14.02.2023.

22. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku IV. rozsudku, súd dodal, že zmluvná pokuta nesmie byť dojednaná ako súčasť nepodpísaných VOP (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013). Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2014 treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/17/2024 z 09.07.2024, sp. zn. 25CoCsp/9/2024 zo 06.06.2024, sp. zn. 3CoCsp/33/2022 zo 06.12.2022.

23. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku V. rozsudku, dojednanie poplatku v bode 13. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru za úkony bližšie nešpecifikované, je ustanovením nejasným, ktoré je spôsobilé účtovať žalobcovi neprímerane vysoký poplatok. V konaní absentuje dôkaz, že žalobca ako spotrebiteľ bol s jeho podstatou oboznámený, poplatok nie je náležite špecifikovaný a viaže sa na bližšie neurčené náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Podstatou administratívneho poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške presahujúcej polovicu sumy poskytnutého úveru sledoval výdavky spojené s administratívnou činnosťou. Takáto špecifikácia nákladov je neurčitá, a teda neumožňujúca podrobiť uvedené dojednanie

súdnej kontrole z hľadiska prijateľnosti dohodnutej zmluvnej podmienky. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/17/2024 z 09.07.2024.

24. V súvislosti so zmluvnou podmienkou uvedenou vo výroku VI. rozsudku súd konštatoval, že dohoda o vyplnení zmenky umožňuje remitentovi (v tomto prípade žalovanému) vyplniť v zmenke zmenkovú sumu, ktorá má pozostávať zo všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, teda bez kontroly dôvodnosti jej výšky, či je v súlade so zákonom a či nesúvisí s neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Zmenka by tak umožňovala vymáhať aj nezákonné plnenie, na ktoré žalovaný nemá zákonný nárok (napríklad nárok na úroky a poplatky). Zákonodarcu v neskoršej právnej úprave účinnej od 01.05.2014 zákonom č. 102/2014 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 250/2007 Z. z., prijal zákonné ustanovenie v § 5a, ktorým zakázal zabezpečenie záväzkov spotrebiteľa zmenkou a obmedzil aj možnosť zabezpečenia pohľadávky veriteľa dohodou o zrážkach zo mzdy, keďže pripustil túto dohodu len vo forme osobitnej listiny a za splnenia ďalších podmienok - poučenia spotrebiteľa o dôsledkoch jej uzavretia a stanovenie možnosti spotrebiteľa ju odmietnuť. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/61/2015 z 25.06.2015, sp. zn. 25CoCsp/9/2024 zo 06.06.2024, sp. zn. 3CoCsp/17/2024 z 09.07.2024.

25. K zmluvnej podmienke uvedenej vo výroku VII. rozsudku súd uviedol, že praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, je odopretie spotrebiteľovi brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Možnosť výberu je len zdanlivá, nakoľko rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ už pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. V rámci modelu spotrebiteľskej zmluvy je to zvyčajne veriteľ, kto dá návrh na začatie konania proti spotrebiteľovi, ktorý získal služby. Veriteľ môže na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Ak rozhodcovská doložka dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné považovať takto dojednanú rozhodcovskú doložku za súladnú so zákonom. Rozhodcovská doložka v znení, ako bola dohodnutá a vyjadrená v zmluve, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto takáto zmluvná podmienka je neprijateľná nielen podľa generálnej klauzuly vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale táto zmluvná podmienka bola už aj opakovane posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/246/2017 z 19.06.2018.

26. K zmluvnej podmienke obsiahnutej vo výroku VIII. rozsudku a týkajúcej sa výlučnej aplikácie Obchodného zákonníka súd uviedol, že ide o zmluvné ustanovenie, ktoré je v rozpore s aktuálnou právnou úpravou, a to § 52 ods. 2 vetou treťou Občianskeho zákonníka, ktorý bol doplnený o túto vetu zákonom č. 102/2014 Z. z. s účinnosťou od 01.04.2015. Ide o zmluvnú podmienku, ktorá nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa, keďže vylučuje použitie Občianskeho zákonníka, ktorého úprava v zásade je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, napr. v ustanoveniach o odstúpení od zmluvy, premlčaní alebo úrokoch z omeškania. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na právny záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3MCdo/14/2014 z 21.4.2015, podľa ktorého vzhľadom na to, že zákon č. 102/2014 Z. z. neobsahuje prechodné ustanovenie k § 52 ods. 2 vete tretej, toto ustanovenie sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred dňom účinnosti danej právnej normy. Obchodný zákonník neobsahuje úpravu neprijateľných zmluvných podmienok, čo znamená, že cieľom dojednaní tejto zmluvnej podmienky zo strany žalovaného, ktorý ju predformuloval, bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa. Preto aj táto zmluvná podmienka, ktorá je navyše v rozpore s aktuálnou právnou úpravou, napĺňa všetky atribúty neprijateľnosti v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú napr. v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoCsp/22/2021 z 20.01.2022, sp. zn. 25CoCsp/9/2024 zo 06.06.2024.

27. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku IX. rozsudku, táto bola s obdobným obsahom posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/4/2023 z 31.05.2023, cit.: „19. K zmluvnej podmienke týkajúcej sa zasielania upomienok, SMS správ, emailov odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že ide o podmienku, ktorá je objektívne spôsobilá vyvolať stav hrubej nerovnováhy práv a povinností zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže je formulovaná bez akéhokoľvek obmedzenia zo strany žalovaného. Mohla by preto viesť k tomu, že žalovaný by neúmerne obťažoval spotrebiteľa množstvom odoslaných upomienok a správ ich frekvenciou a časom, keďže podmienka pripúšťa túto komunikáciu aj v dňoch pracovného pokoja, či sviatkoch, aj v nočných hodinách. Takto široko formulovaná zmluvná podmienka a jej realizácia by mohla viesť aj k rozporu so zákonom konkrétne s § 9a ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Toto ustanovenie totiž zakazuje akýmkoľvek spôsobom kontaktovať alebo obťažovať spotrebiteľa počas sviatkov, dňi pracovného pokoja alebo v pracovných dňoch po 18.hod. Sporná zmluvná podmienka teda môže predstavovať agresívnu obchodnú praktiku upravenú v § 9 zákona č. 250/2007 z.z. a keďže pre posúdenie neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky postačuje to, ak objektívne je spôsobilá vyvolať stav hrubej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa (...).“

28. Žalobca bol v súdnom konaní proti žalovanému úspešný v celom rozsahu ohľadne každého uplatneného nároku, nakoľko súd jeho žalobe a všetkým uplatneným nárokom vyhovel. Preto s poukazom na § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP súd priznal žalobcovi proti žalovanému ohľadne každého nároku náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

29. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

30. Žalovaný namietal, že zmluvné strany sa môžu dohodnúť, na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy budú v budúcnosti spravovať. K tomu došlo aj v predmetnom spore a zmluvné strany sa dohodli v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej len „VPPÚ“), že sa ich vzájomné vzťahy budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Vzhľadom k tomu, že zmluva sa uzatvorila na základe ustanovení Obchodného zákonníka, iný zákon na daný zmluvný vzťah nemožno aplikovať.

31. Žalovaný ďalej tvrdil, že zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným nie je spotrebiteľskou zmluvou z dôvodu, že žalobca vstúpil do právneho vzťahu so žalovaným na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon zamestnania, a nie na svoju súkromnú potrebu. Žalobca mohol v prípade, že nadobudne presvedčenie, že daná zmluva je nevýhodná alebo z iných dôvodov do 14 dní odo dňa podpisu zmluvy od nej odstúpiť bez uvedenia dôvodov. Žalobca svoju vôľu uzavrieť danú zmluvu potvrdil svojim podpisom, a tým si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej zmluvy o úvere. Žalobca nie je spotrebiteľom, a preto je vylúčená aplikácia ustanovení zákona týkajúca sa neprijateľnosti zmluvných podmienok.

32. Žalovaný tiež poukázal na skutočnosť, že žalobca uhradil svoj záväzok v celom rozsahu dňa 12.10.2010, a teda v prípade určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nezakladal by takýto rozsudok žiadne nové práva a povinnosti, nebol by ani vykonateľný ani aplikovateľný. V prípade ak by súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku, nevyriešilo by to aj tak s konečnou platnosťou stav právnej neistoty medzi sporovými stranami. Vzhľadom na to, že zmluva je uhradená a záväzok žalobcu zanikol splnením, nezakladalo by takéto rozhodnutie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky medzi stranami sporu žiadne práva a povinnosti, resp. žiadny stav by sa nezmenil, a teda takéto rozhodnutie by nemalo žiadne dôsledky.

33. Aktuálna právna úprava neumožňuje podávanie nezmyselných žalôb, ktoré nič neriešia. Žalovaný uviedol, že ide o naplnenie čl. 5 CSP, teda o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Žaloba, ktorou sa domáha žalobca určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je formulovaná ako žaloba na určenie, či tu právo je alebo nie je, ale je formulovaná ako žaloba na určenie právnej skutočnosti (neprijateľnosti), ktorej prípustnosť je založená osobitným predpisom. V tomto prípade však zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva výslovná možnosť takúto žalobu podať. Rozhodnutie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v tomto konaní by nevytvorilo žiadny právny základ pre

vzťah strán a bolo by iba predpokladom ďalšej žaloby pre prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia, respektíve v prípade platnosti zmluvy na plnenie zo zmluvy jednou zo sporových strán.

34. Žalovaný tiež namietal, že žaloba na plnenie tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k tejto určovacej žalobe.

35. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

36. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žalobca uviedol, že v napadnutom rozsudku sa súd jednoznačne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami a jednotlivé dôkazy vyhodnotil podľa svojej úvahy. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol podstatné prednesy a návrhy strán, aké dôkazy v konaní vykonal za účelom zistenia skutkového stavu, ako aj zákonné ustanovenia, z ktorých vychádzal pri právnom posúdení sporu. V napadnutom rozsudku súd prihliadal na prostriedky procesného útoku a obrany oboch strán sporu, pričom svoje rozhodnutie logicky a vecne odôvodnil. Praktický význam žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyplýva z úijného práva, ktoré formulovalo oblasť ochrany spotrebiteľa ako samostatnú politiku vlastnú EÚ, ako celku. Ide o oblasť spoločnej právomoci EÚ a členských štátov EÚ. Žalobca zdôraznil, že súmernú odpoveď na všetky námietky žalovaného sú uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017, z 30.01.2019 a uznesení Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 124/2020, z 15.04.2020, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť banky proti rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017. Žalobca tiež uviedol, že keďže jeho reštitučné nároky voči žalovanému sú premlčané, má záujem aspoň o čiastočnú kompenzáciu straty spôsobenej žalovaným prostredníctvom inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, na zaplatenie ktorého mieni v prípade splnenia hmotnoprávných podmienok podať žalobu. Účelom tejto žaloby je tiež pôsobiť „odstrašujúco“ na dodávateľov od ukladania neprijateľných zmluvných podmienok. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nie je len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním vytvára aj zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť, a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie.

37. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správy potvrdiť. Uplatnil si aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

38. Ďalšie vyjadrenia neboli do odvolacieho konania podané.

39. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo v súlade s § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove.

40. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

41. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci. V rámci toho zisťoval, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS/78/05).

42. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t. j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

43. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/23/2021 z 29.9.2021). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

44. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obostojí v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Vzhľadom na to, že odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na doplnenie jeho správnosti dodáva:

45. Odvolací súd sa stotožňuje s posúdením právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným ako vzťahom spotrebiteľským, pre ktorý je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ v prevažnej miere nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť.

46. Cieľom spotrebiteľského práva je zvýšená ochrana slabšej strany záväzkového vzťahu, ktorou je nepochybne spotrebiteľ, pričom východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa

spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na všetky podmienky, za ktorých dochádza ku vzniku záväzkovo-právneho vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa a tiež so zreteľom na to, že dodávateľ má možnosť jednostranne stanoviť zmluvné podmienky, čo aj v reálnom živote uskutočňuje, a to prostredníctvom formulárových zmlúv.

47. Žalovaný namietal, že zmluvu nemožno považovať za spotrebiteľskú, pretože žalobca ju uzavrel pre potreby výkonu zamestnania. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie nevyplýva, aby žalobca (dlžník) pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo v rámci výkonu svojho zamestnania. V zmluve o úvere je označený ako fyzická osoba (menom, priezviskom, rodným číslom). S prihliadnutím na možný výskyt zapierania naozajstného účelu uzatvorenia zmluvy o úvere, nesie v prípade pochybností, či skutočne ide o spotrebiteľskú zmluvu, dôkazné bremeno preukázania nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ.

48. V naznačených súvislostiach odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-497/13 Faber, podľa ktorého vnútroštátny súd rozhodujúci v spore týkajúcom sa zmluvy, ktorá by mohla patriť do pôsobnosti tejto smernice, je povinný overiť hneď, ako disponuje právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel alebo nimi môže disponovať na základe jednoduchšej žiadosti o bližšie vysvetlenie, či kupujúci môže byť kvalifikovaný ako spotrebiteľ. Súčasne odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania žalobcu, zaťažuje toho, kto túto skutočnosť tvrdí, v danom prípade žalovaného. Samotné zaškrtnutie políčka o tom, že úver je poskytovaný na účel zamestnania samo o sebe nepostačuje na vyňatie úveru spod režimu spotrebiteľskej ochrany. Zmluva o úvere totižto nedáva odpoveď na otázku, na čo konkrétne bol úver získaný. Vymedzenie účelu čerpania úveru „na výkon zamestnania“ je príliš všeobecné. Z tohto poznatku ani nemožno vyvodiť konkrétne zamestnanie žalobcu, pričom daný údaj navodzuje len dojem, že účelom poskytnutia úveru je výkon zamestnania. Účel čerpania úveru „na výkon zamestnania“ uvedený v zmluve nemá dostatočnú a relevantnú výpovednú hodnotu. Žalovaný v priebehu konania nepreukázal opak, hoci s poukazom na rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora EÚ bol povinný vlastné tvrdenia preukázať.

49. K námietke žalovaného o tom, že právny vzťah medzi ním a žalobcom sa má posudzovať podľa noriem obchodného práva, odvolací súd uvádza, že toto dojednanie bolo súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, podľa ktorého právne vzťahy sa mali v súlade s ust. § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka spravovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Ustanoveniami Obchodného zákonníka sa mali riadiť vzťahy medzi žalobcom a žalovaným bez akýchkoľvek výnimiek. Obchodný zákonník pritom úpravu neprijateľných zmluvných podmienok neobsahuje. Z uvedeného je potrebné uzavrieť, poznajúc dlhoročnú prax žalovaného, že dojednanie o výlučnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka sledovalo vylúčenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa na vzniknutý právny vzťah. Z tohto pohľadu neobstojí ani argument žalovaného o tom, že išlo o dohodu medzi stranami sporu, pretože táto bola obsiahnutá vo všeobecných ustanoveniach, dlžníkom – spotrebiteľom nepodpísaných, bez akejkoľvek možnosti spotrebiteľa ovplyvniť obsah formulárového dokumentu.

50. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pre formulárové zmluvné dojednania je typické to, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla ich obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Spotrebiteľ teda buď prijme zmluvu, ktorú dodávateľ dopredu pripravil a predformuloval zvyčajne vo svoj prospech, alebo zmluvný vzťah nevznikne. V takomto prípade je spotrebiteľ - žalobca slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície.

51. V judikatúre Súdneho dvora EÚ bola ochrana spotrebiteľa zavedená smernicou Rady 93/13/EHS spočívajúca na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii v dôsledku čoho súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Súdnym dvorom tiež vo svojej judikatúre konštatoval, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Pohotovosť, EU:C:2014:101, bod 39 a citovaná judikatúra;

D. a D. E., C-26/13, EU:C:2014:282 bod 39 a citovaná judikatúra, ako aj F. B. a G. H., C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 22).

52. V súvislosti s námietkami žalovaného o tom, že vzhľadom na to, že záväzok žalobcu zanikol splnením dňa 12.10.2010, nezakladalo by takéto rozhodnutie o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky medzi stranami sporu žiadne práva ani povinnosti, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.04.2016 č. k. 20Co/295/2014-151, v ktorom konštatoval, cit.: „Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t. j. či tak činí pred vstupom do zmluvného vzťahu s dodávateľom, počas jeho trvania alebo až následne. Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty, ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je časovo limitovaná.“ Sám žalobca vo vyjadrení k odvolaniu podotkol, že určenie neprijateľnosti daných zmluvných podmienok je pre neho dôležité aj z dôvodu, aby si v ďalšom konaní mohol uplatniť nárok na primerané finančné zadostučinenie, preto argument žalovaného o irelevancii takeého rozhodnutia považuje odvolací súd za nedôvodný.

53. V naznačených súvislostiach odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017, z ktorého vyplýva, že v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitímáciu. Žalobca preto aj v prípade, že nárok uplatnil žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, je nositeľom hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda má v predmetnom spore vecnú aktívnu legitímáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Súdný dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C-473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

54. Žalovaný ďalej namietal, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, aby žalobca – spotrebiteľ mohol podať predmetnú určovaciu žalobu.

55. Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vychádza totiž z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeclaruje (ne)existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky).

56. Žaloba o vyslovenie, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, a to obdobne, ako je napríklad v prípadoch ochrany pred diskrimináciou považovaná za takýto osobitný právny prostriedok ochrany

práva žaloba o vyslovenie, že bolo porušené právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie, alebo v prípadoch ochrany osobnostných práv žaloba o vyslovenie, že určitý výrok je nepravdivý, resp., že bolo určitým spôsobom neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv. Povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa (a teda nie ako určovacej žaloby) bola naznačená už v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo 14. septembra 2016 sp. zn. 6Cdo/389/2015. V tomto rozhodnutí najvyšší súd v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.03.2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018).

57. Žalovaný tiež namietal, že žaloba na plnenie tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe týkajúcej sa neprijateľnosti zmluvných podmienok. Na danom mieste odvolací súd poukazuje na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie obsiahnuté v bodoch 42. až 44. odôvodnenia, na ktoré odkazuje a s ktorými sa stotožňuje. Navyše je potrebné dodať, že žaloba na plnenie, na zaplatenie peňažnej sumy je odlišná od určovacej žaloby, pretože výsledkom vyhovujúceho výroku súdu je povinnosť žalovanej strany zaplatiť peňažné plnenie, ktorého základ spočíva v konkrétnom záväzku alebo v porušení práva. Cieľom určovacej žaloby týkajúcej sa neprijateľných zmluvných podmienok je poskytnúť ochranu spotrebiteľovi pred takými zmluvnými podmienkami, ktoré znamenajú diktát zo strany dodávateľa, keďže sú ním pripravené a predložené spotrebiteľovi na podpis a zároveň spotrebiteľa stavajú do nevhodnej pozície oproti dodávateľovi. Výsledkom rozhodovacej činnosti súdu v prípade vyhovenia žalobe je potom výrok, ktorý určuje neprijateľnosť konkrétneho zmluvného dojednania.

58. Žalovaný súčasne namietal, že podľa jeho názoru ide o žalobu, ktorá vykazuje známky zneužitia práva, a preto nemôže požívať právnu ochranu. Okrem toho, že žalovaný bližšie nešpecifikoval, v čom by malo tkvieť zneužitie práva spotrebiteľom, odvolací súd pripomína, že z jeho činnosti mu je známe, že žalovaný dlhodobo ignoruje právnu úpravu zameranú na ochranu spotrebiteľov. Žalovaný zneužíva svoje právo ako veriteľ, pretože viackrát v priebehu rokov boli judikované všetkými súdmi rôznych inštancií porušenia práv spotrebiteľov, vrátane upozornenia Európskej komisie vo vzťahu k Slovenskej republike na riešenie ochrany spotrebiteľov práve v otázke zneužívania veriteľských práv touto spoločnosťou. Úmysly žalovaného obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejmé, lebo táto spoločnosť má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o svojom zneužití práva, či využívaní neprijateľných zmluvných podmienok. Od dodávateľa, ktorý je v spotrebiteľských vzťahoch v značne silnejšom postavení ako spotrebiteľ, sa vyžaduje, aby k tvorbe zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách pristupoval v súlade s dobrými mravmi.

59. Odvolací súd zastáva názor, že odvolacie námietky žalovaného nie sú dôvodné a skutočnosti uvedené v jeho odvolaní neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

60. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný v odvolacom konaní úspešný nebol. V odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, a preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči neúspešnému žalovanému.

61. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).